

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Sermo Vnicus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

diante transeamus ad Christum, quia, ut ait ipse ^m, illum oportet crescere, ^m Ioan. 3. 7
me autem minui. Quomodo minui? Splendore utique, non fervore. Re-
 traxit radios, collegit se *, ne fieret sicut is qui totum profert spiritum ^{*al. recolle-}
 suum. *Illum* (inquit) *oportet crescere*, qui exhauriri non potest: de cuius ^{git se.}
 plenitudine omnes accipiant: me autem minui, cui datus est spiritus ad
 mensuram, & danda magis opera ut ardere semper valeam, quam lucere.
 Præcessi Solem tanquam sydus matutinum, abcondi necesse est orto jam
 Sole. Non est mihi nisi modicum olei quo ungar, volo illud in vase tu-
 tius, quam in lampade possidere.

IN VIGILIA SS. PETRI ET PAULI
 APOSTOLORUM,
 S E R M O.

IN Sanctorum Vigiliis necesse est vigilare hominem spiritualem, qui
 solemnitates eorum celebrare desiderat in spiritu & veritate. Aliæ e- ^{Vigilia Festo-}
 nim carnalium, aliæ spiritualium vigiliæ. Illi & nitidiores cultus, & e- ^{rum quomodo}
 pulas præparant lautiores, & fortassis in ipsis vigiliis operantur opera ^{celebranda.}
 tenebrarum, lætantur cum malè fecerint, & exultant in rebus pessimis. Vos
 non ita didicistis Christum, quia Christum secuti estis, qui omnia reli-
 quistis, qui vigilantanti oculo vigiliarum nomen debetis attendere. Ad hoc
 enim vigiliæ proponuntur, ut evigilemus si in aliquo peccato vel negli-
 gentia dormiamus, & præoccupemus faciem sanctorum in confessione.
 Non sic filii huius sæculi, non sic, qui potentes sunt ad bibendum vinum,
 & viri fortes ad miscendam ebrietatem; qui obdormierunt in flagitiis &
 facinoribus suis. Illud vos non lateat, quia qui ebrii sunt, nocte ebrii
 sunt: & qui dormiunt, nocte dormiunt: & frustra sonat eis nomen Vi-
 giliarum sanctorum, cum ipsi magis dormire studeant quam vigilare. Vos
 non estis filii noctis, neque tenebrarum, sed lucis & diei, ut non vos præ-
 occupent natalitii Sanctorum dies, & inveniant imparatos.

Tria sunt igitur quæ in festivitibus Sanctorum vigilanter confide- ^{Tria in Fest-}
 rare debemus, Auxilium Sancti, Exemplum eius, Confusionem nostram, ^{ralib. SS.}
Auxilium eius, quia qui potens in terra, potentior est in cælis ante faciem ^{præcipuè con-}
 Domini Dei sui. Si enim dum hic viveret, misertus est peccatoribus, & ^{sideranda,}
 oravit pro eis: nunc tantò amplius quanto verius agnoscit miseras no- ^{Primo Auxi-}
 stras, orat pro nobis Patrem: quia beata illa patria charitatem eius non ^{lium SS.}
 immutavit, sed augmentavit. Neque enim quia impassibilis omninò, ^{Sancti in ter-}
 ideò & impassibilis factus est: sed nunc potius induit sibi viscera mi- ^{ris pro nobis o-}
 sericordiæ, cum ante fontem misericordiæ existit. Est & alia causa quæ ^{rant, quantò}
 magis urget Sanctos ut solliciti sint de nobis, quia juxta vocem Apostoli, ^{magis in cælis}

¶ Psal. 141. b
Secundo Ex-
emplum SS.

b Ioan. 14. b

c Isa. 66. b

Deus providet pro nobis, ne sine nobis consummentur, sicut ait sanctus David ^a. *Me expectant iusti donec retribuas mihi.* Debemus etiam attendere *Exemplum* eius; quia quoad in terris visus est, & cum hominibus conversatus est, non declinavit ad dexteram, neque ad sinistram: sed viam regiam tenuit donec veniret ad illum qui dicit ^b: *Ego sum via, veritas & vita.* Intuemini humilitatem operum eius, auctoritatem verborum eius, & tunc videbitis quomodo tam verbo quam exemplo luxerit inter homines: qualia nobis vestigia dereliquerit, ut ambulemus per ea, & non erremus in eis. Verè juxta Prophetam ^c, *Semita iusti recta est, rectus callis iusti ad ambulandum.*

Tertio Confu-
sio nostra ex
collatione SS.
Sanctis pares
naturà, sed
gratia & vir-
tute multum
dissimiles.

¶ Psal. 76. a

Elogium SS.
Apost. Petri
& Pauli.

e Matt. 16. c

f Act. 9. c.

g Act. 5. a

h 2. Cor. 2. c

i 2. Cor. 2. c

k 2. Co. 11.

& Hebr 11. g

Sed & diligentiori intuitu *Confusionem* nostram inspiciamus: quia homo ille similis nobis fuit, passibilis, ex eodem luto formatus ex quo & nos. Quid ergo est, quod non solum difficile sed & impossibile credimus, ut faciamus opera quæ fecit, ut sequamur vestigia eius? Confundamur, Fratres, & contremiscamus ad vocem istam, si fortè hæc confusio adducat nobis gloriam, si fortè generet gratiam nobis timor iste. Homines isti fuerunt qui præcesserunt nos, qui tam mirabiliter processerunt per vias vitæ, ut vix eos homines fuisse credamus. Sic ergo in Sanctorum festivitibus & gaudere & confundi debemus: gaudere, quia Patronos præmifimus; confundi, quia eos imitari non possumus. Ita semper gaudium nostrum in hac valle lachrymarum, lachrymarum pane condiri debet, ut semper non solum extrema, sed & prima gaudii luctus occupet: quia etsi magna est gaudiorum materia, sed maxima est dolorum. *Memor fui Dei, clamat justus ^d, & delectatus sum; sed & statim subjungit: De- fecit spiritus meus, turbatus sum, & non sum loquutus.*

Quod si hæc in vigiliis uniuscuiusque Sancti cogitare debemus, quid faciemus in solemnitate Sanctorum & summorum Apostolorum, Petrum & Paulum loquor? Sufficeret unius festivitas ad infundendam exultationem universæ terræ, sed amborum juncta est ad cumulum gaudiorum, ut quomodo in vita sua dilexerunt se, ita & in morte non sint separati. Quid illis potentius dum fuerunt in terris? Quorum alteri traduntur claves regni cælorum, alteri magisterium gentium ^f: alter Ananiam & Sapphiram occidit in verbis oris sui ^g, alter donat quicquid donat in persona Christi ^h: & cum infirmatur, nunc fortior est & potens ⁱ? Quam potentiores sunt in cælis, qui tam potentes fuerunt in terris? Et qui nobis reliquerunt majora exempla, quam illi qui in fame & siti, in frigore & nuditate, & in omnibus illis quæ Paulus enumerat, jugiter sunt afflicti, & demum felici martyrio regna cœlestia conscenderunt? Verè nobis rubor confusionis sunt, quos vix audeamus respicere, ne dicam imitari. Ore-

mus

mus ergo eos, ut ipsi propitium nobis reddant amicum suum Judicem nostrum, qui est DEUS benedictus in sæcula, Amen.

IN FESTO SS. APOST. PETRI ET PAULI.
S E R M O I.

GLoriosa nobis solemnitas illuxit, quam præclari martyres Martyrum duces, Apostolorum principes morte clarissima consecrarunt. Isti sunt *Petrus & Paulus*, duo magna luminaria, quos Deus in corpore Ecclesiæ suæ constituit quasi geminum lumen oculorum. Hi mihi traditi sunt in Magistros & in mediatores: quibus securè me committere possum: quia & notas mihi fecerunt vias vitæ, & mediantibus illis ad illum mediatorem ascendere poterò, qui venit pacificare per sanguinem suum & quæ in coelis, & quæ in terris sunt. Ille enim in utraque natura purissimus est, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius. Quomodo ad illum accedere audebo, qui sum supra modum peccans peccator, qui peccavi numerum arenæ maris, cum ille purior, ego impurior esse non possim? Verendum ne incidam in manus Dei viventis, si illi appropinquare vel inhærere præsumpsero, quem à me tanta differentia dividit, quantum distat inter bonum & malum. Propterea dedit mihi Deus homines istos, qui & homines essent, & peccatores, & maximi peccatores, qui in seipsis & de seipsis dicerent, quàm latè aliis misereri deberent. Magnorum enim criminum rei magnis criminibus facillè donabunt veniam, & in qua mensura mensum est eis, remetientur nobis. Peccavit peccatum grande Petrus Apostolus; & fortassis quo grandius nullum est: & tam velocissimè, quam facillimè veniam consecutus est, & sic, ut nihil de singularitate sui primatus amitteret. Sed & Paulus qui in ipsa viscera nascentis Ecclesiæ tam singulariter quàm incomparabiliter grassatus est, per ipsius filii Dei vocem ad fidem adducitur, & pro tantis malis, tantis bonis repletus est, ut Vas electionis fieret, ad portandum nomen eius coram gentibus, & regibus, & filiis Israel^a. Vas dignum, & cœlestibus ferculis repletum; de quo & sanus escam, & infirmus accipiat medicinam.

Sancti nobis à DEO dati in magistros & mediatores.

Petrus & Paulus olim peccatores nunc Eccles. prædicatores & pastores.

a Act. 9.

Tales decebat humano generi Pastores & Doctores constitui, qui & dulces essent & potentes, & nihilominus sapientes. Dulces, ut me blandè & misericorditer susciperent. Potentes, ut fortiter protegerent. Sapientes, ut ad viam, & per viam ducerent, quæ ducit ad civitatem. Quid Petro dulcius, qui tam dulciter ad se omnes convocat peccatores, sicut & Actus Apostolici, & Epistolarum eius series attestatur? Quid illo potentius, cui & terra obedivit, cum mortuos reddidit^b; & mare sub

b Act. 9.g

Q9 3

pedibus